

FONTYS FOCUS ONDERZOEK

DENK
GROTER

PRAKTIJKGERICHT ONDERZOEK IN EEN DYNAMISCHE KENNISCONTEXT

Fontys Focus Onderzoek is de beleidsmatige uitwerking van het instellingsplan Fontys Focus 2020 op het onderwerp Onderzoek. De positie die Fontys Hogescholen in de driehoek onderwijs-onderzoek-werkveld wil innemen is die van *kennisinstelling* in de regio met ook een nationale en internationale oriëntatie.

Fontys wil als kennisinstelling door middel van praktijkgericht onderzoek bijdragen aan ontwikkeling en vernieuwing van de beroepspraktijk waarvoor zij opleidt. Praktijkgericht onderzoek vervult een belangrijke functie voor de innovatiekracht van het bedrijfsleven en de samenleving. Met de integratie van onderzoek in het onderwijs verrijkt Fontys het curriculum van haar opleidingen. In een samenspel met bedrijfsleven, samenleving, overheid en andere kennisinstellingen in binnen- en buitenland wordt daarvoor een kennisinfrastructuur onderhouden in de regio's waarin Fontys verankerd is.

De Vereniging Hogescholen heeft zich met haar strategische agenda *Onderzoek met impact* verbonden met die thema's uit de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) die passen bij de onderzoeksexpertise en -capaciteit van het praktijkgericht onderzoek in het hbo. Ook voor Fontys zullen beide agenda's een belangrijke referentie zijn voor haar onderzoeksbeleid, kennisthema's en het proces van profilering door zwaartepuntenvorming.

In een korte reflectie wordt eerst teruggekeken op de realisatie van een aantal onderzoeksambities van de hogeschool in de periode 2011-2015. Deze zijn de uitdagingen voor Fontys in de komende jaren en vormen de basis voor de Fontys Focus Onderzoek waarin wordt beschreven hoe deze onderzoeksambities voor de komende vier jaar worden vormgegeven.

Fontys Focus Onderzoek kent de volgende thema's:

1. Reflectie op *Fontys onderzoeksambities voor innovatief hoger onderwijs (2011-2015)*
2. Focus 2020
3. Kennisinstelling voor de regio
4. Valorisatie
5. Onderzoekend vermogen, professionele werkplaatsen en centra voor onderzoek
6. Eigenaarschap onderzoek bij instituten
7. Lectoren en docenten
8. Kwaliteit van onderzoek
9. Onderzoek van onderwijs en onderzoek in een open kenniscentrum
10. Beleidsdoelstellingen praktijkgericht onderzoek 2016-2020

We besluiten deze beleidsagenda met de beleidsdoelstellingen, die leidend zullen zijn voor het onderzoeksbeleid van Fontys Hogescholen in de komende vier jaar.

Mede op basis van dit onderzoek is de opleiding leraar Techniek getransformeerd tot de opleiding leraar Science & technology.

*Dave van Breukelen,
winnaar Fontys onderzoeksprijs 2017*

REFLECTIE OP 'FONTYS ONDERZOEKSAMBITIES VOOR INNOVATIEF HOGER ONDERWIJS(2011-2015)'

Reflectie¹ op de ambities in Fontys onderzoeksambities voor innovatief hoger onderwijs (2011-2015) laat zien dat in de achterliggende periode een goede verbinding tot stand is gekomen van opleidingen met onderzoek. De mate waarin en de vorm verschillen per instituut. In een aantal instituten zijn betekenisvolle voorbeelden van integratie van onderwijs en onderzoek zichtbaar geworden. Het percentage master-opgeleide docenten is toegenomen. In de afgelopen jaren heeft Fontys bewust en substantieel geïnvesteerd in het verankeren van onderzoek in de opleidingen. Leerlijnen onderzoek zijn structureel onderdeel van de curricula van de opleidingen en de begeleiding van studenten. Het onderzoekend vermogen is daarmee een herkenbaar onderdeel van het competentieprofiel en is in het afstudeerniveau geborgd. In de opleidingsteams zijn grote stappen gezet in het valideren van de didactische kwalificaties en het onderzoekend vermogen van docenten. De focus vanuit onderzoek was in de afgelopen periode met name gericht op het verhogen en borgen van de kwaliteit van het onderwijs, zoals in deze periode zichtbaar was in het gehele hbo.

Betrokkenheid van verschillende instituten van Fontys binnen het Zorg Innovatiecentrum is een win-win situatie voor alle betrokkenen.

Miranda Snoeren, teamleider Zorginnovatiecentrum

Via vier Centres of Expertise heeft de onderzoeksamenwerking tussen hogeschool en werkveld structureel vorm gekregen. Echter, buiten deze samenwerkingsverbanden komt valorisatie van onderzoeksresultaten naar onderwijs en werkveld nog minder vanzelfsprekend tot stand. De omvang van het onderzoek is in de afgelopen periode weliswaar gegroeid, maar in vergelijking met andere grote hogescholen is die ontwikkeling ook bij de eigen ambities van Fontys achtergebleven. De groei van het aantal lectoren in verhouding tot het aantal studenten en het aantal docentonderzoekers in kenniskringen is lager dan gewenst. Op het niveau van de hogeschool en van de instituten is de omvang van de middelen voor onderzoek gemiddeld beperkt en vindt het onderzoek nog teveel op zichzelf staand en versnipperd² plaats. Het systeem waarmee Fontys de kwaliteit van het onderzoek waarborgt is door het VKO in 2011 gevalideerd. Een aantal belangrijke instrumenten om de kwaliteit van onderzoek te monitoren en te borgen zijn inmiddels geïmplementeerd, zoals een peer review op de kwaliteit van de onderzoeksplannen bij de opstart en verlenging van lectoraten door de commissie Lectors & Lectoraten. De bijdragen van een lectoraat aan het onderwijs en de docentprofessionalisering wordt periodiek geëvalueerd via interne audits en externe visitaties. Nog niet alle kwaliteitsaspecten zijn structureel geborgd. Deze zullen de komende jaren opgenomen worden in de verdere ontwikkeling van het kwaliteitszorgsysteem.

1 Stand van zaken praktijkgericht onderzoek Fontys Hogescholen, dienst O&O (2015).

2 Fontys in het regionale innovatie-ecosysteem deel I & II, dienst O&O (2015).

FOCUS 2020

Fontys zal de komende vier jaar haar positie als kennisinstelling in de regionale kennisinfrastructuur verder versterken. Enerzijds door haar gezamenlijke kracht als grote hogeschool op meerdere kennisthema's zichtbaar te maken en anderzijds door actief deel te nemen in de ontwikkelingen in de regio's door vraagstukken te identificeren en te agenderen. Daarbij realiseren de hogeschool en de instituten zich dat deze regio's en de bedrijven en kennisinstellingen daarbinnen, verbonden zijn met een internationale context.

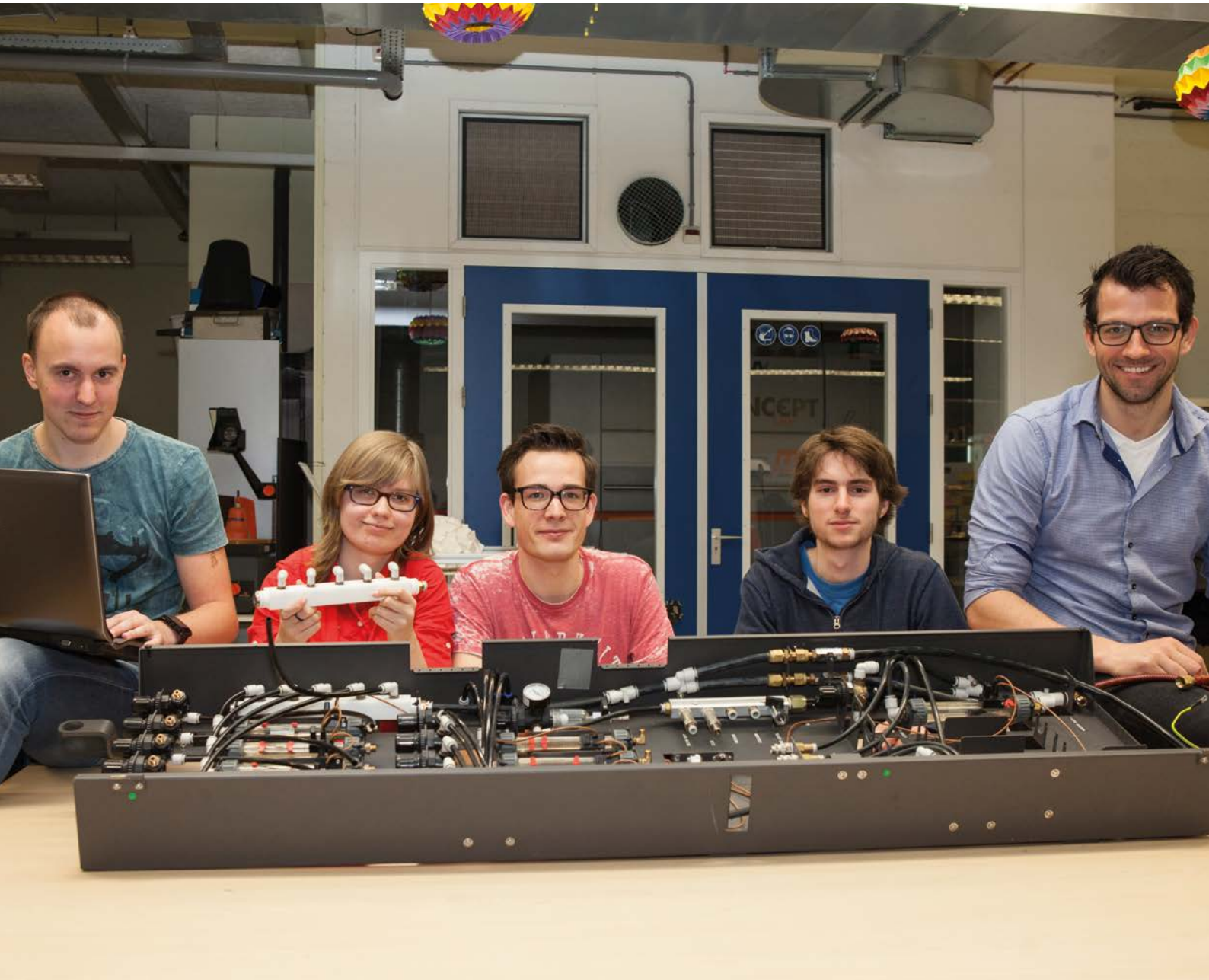
Fontys leidt *reflective practitioners* op, ontsluit en ontwikkelt kennis voor de beroepspraktijk, de samenleving en het onderwijs. In een permanente dialoog met de externe en interne stakeholders zorgt Fontys ervoor dat de authentieke beroepscontext en ontwikkelingen in de samenleving uitgangspunt zijn voor onderwijs, leren en onderzoeken.

Bij Fontys werken professionals die vanuit persoonlijk leiderschap en oog voor de kracht van gezamenlijkheid de hogeschool als kennispartner vertegenwoordigen in de relevante regionale, nationale en internationale netwerken.

KENNISINSTELLING VOOR DE REGIO

Vragen uit de beroepspraktijk en maatschappelijke vraagstukken zijn nooit eenduidig en bevinden zich veelal op het snijvlak van disciplines. Kennisvragen vanuit bedrijfsleven en samenleving worden altijd vanuit de eigen beroepscontext opgeworpen en zijn veelal multidisciplinair en steeds vaker interdisciplinair. Het werkveld (bedrijven en publieke sector) is steeds vaker verbonden met een internationale, vaak Europese context. Het is onze uitdaging om met de specifieke onderzoekdeskundigheid en vakmanschap en via cross-overs oplossingen te bieden voor de kennisvragen die op ons afkomen en ons uitdagen. De samenwerking wordt gezocht binnen en tussen de instituten, de lectoraten, en met andere nationale en internationale kennisinstellingen. Immers, als het Fontys-onderwijs het internationale karakter van de regio's weerspiegelt zal dat ook moeten gelden voor het onderzoek.

Het profiel van Fontys kenmerkt zich door haar verzamelde kennis op diverse disciplines en de verbinding van deze expertise over de grenzen van vakgebieden heen. De kennis en expertise van Fontys zullen zich in de komende jaren verder ontwikkelen naar profilerende kennisthema's, die het onderwijs en onderzoek van Fontys verbinden met de kennisagenda's in de regio's waarin Fontys actief is. Dat zijn met name Brainport (Eindhoven), Midpoint (Tilburg) en Greenport (Venlo). In de interactie met deze regio's komt Fontys tot het formuleren van de inhoudelijke zwaartepunten, die de komende jaren richting zullen geven aan de strategische keuzes van Fontys en haar instituten ten aanzien van het onderwijs- en onderzoeksportfolio en daarmee aan de regionale, nationale en internationale samenwerking met bedrijven, maatschappelijke instellingen en kennispartners. Daarin werken we in onderwijs en onderzoek in de onderwijsketen samen met mbo- en wo-partners en collega-hbo instellingen.

VALORISATIE

Bij het onderzoek gaat het niet alleen om de uitvoering ervan, maar ook om de implementatie en het benutten van de uitkomsten. Fontys hecht in dat proces veel waarde aan de samenwerking met stakeholders. Valorisatie - het creëren van maatschappelijke of economische meerwaarde - is een proces waarbij nadrukkelijk de interactie tussen de onderzoekers en bedrijfsleven of maatschappelijke instellingen in alle fasen nodig is en ook gezocht wordt; juist ook in de start- en ontwikkelingsfase van onderzoek. Met de onderzoeksresultaten uit praktijkgericht onderzoek wil Fontys continu en substantieel bijdragen aan het actualiseren en verdiepen van de vakinhoud van opleidingen en aan het vergroten van het innovatieve vermogen van bedrijven op producten en processen.

Binnen Fontys wordt de samenwerking gezocht over de eigen grenzen van lectoraat, instituut en instelling heen. Juist dat biedt mogelijkheden om aansprekende onderzoeksprogramma's voor een langere periode uit te zetten en in gezamenlijkheid te komen tot het verwerven van externe middelen, zoals nationale en internationale subsidies. Expertisecentra, professionele werkplaatsen en kenniscentra of –platforms zijn bij uitstek geschikt om deze bundeling van expertise mogelijk en zichtbaar te maken. Relevante partijen uit de beroepspraktijk, samenleving en andere kennisinstellingen worden uitgenodigd deel te nemen in deze expertisecentra.

Cruciaal voor de ontwikkeling en positionering van Fontys als kennisinstelling is de zichtbaarheid en de vindbaarheid van haar onderzoekexpertise, de onderzoekers en de onderzoeksresultaten. De digitale omgeving van Fontys en de instituten moet het mogelijk maken om op een relatief eenvoudige manier een directe connectie te maken tussen de kennisvraag en de kennisantwoorden, ofwel van werkveld en andere kennisinstellingen met de onderzoekers van Fontys. Daarnaast streeft Fontys er naar om mogelijkheden te creëren om met haar externe partners in een gemeenschappelijke digitale omgeving onderzoek en uitwisseling van kennis mogelijk te maken.

ONDERZOEKEND VERMOGEN, PROFESSIONELE WERKPLAATSEN EN CENTRA VOOR ONDERZOEK

Fontysopleidingen leiden *reflective practitioners* op: professionals die in staat zijn vraagstukken in hun (toekomstige) beroepspraktijk systematisch en kritisch te onderzoeken en via analyse tot (creatieve) oplossingen te komen. Werken aan deze professionele attitude en bijbehorend gedrag is onderdeel van de opleidingen en zien we terug bij de eindkwalificaties van studenten. Zo gaan studenten bijdragen aan de innovatiekracht van bedrijven en instellingen.³

Door het creëren van deze samenwerkingsverbanden in de beroepscontext wordt het voor professionals van bedrijven of instellingen, docenten en studenten, mogelijk samen te werken. Bovendien wordt een context gecreëerd, die ook werknemers uit samenwerkende bedrijven de mogelijkheid biedt zich te professionaliseren. Onderzoeksactiviteiten worden in partnerschap met het werkveld uitgevoerd. Studenten participeren hierbij in een authentieke en beroepsrelevante leer- en onderzoeksomgeving. Het onderzoekend vermogen, dat kenmerkend is voor de *reflective practitioner*, kan zich hierdoor optimaal ontwikkelen. Onderzoeksvragen worden hierdoor direct opgehaald binnen de beroepscontext en op een vanzelfsprekende manier verbonden met de onderwijspraktijk en studenten zijn in hun bachelor- of masteropleiding doorlopend in contact met de beroepspraktijk. Een goed voorbeeld hiervan is het model van de *Professionele werkplaats*, waar de authentieke beroepscontext van bedrijven en instellingen als onderzoeksomgeving wordt benut en vraagstukken in die omgeving ook opgepakt, geanalyseerd en opgelost worden.

Andere voorbeelden zijn: *Living labs*, *Sociale innovatiecentra* (sic's), *Zorginnovatiecentra* (zic's), *Centrum voor pedagogische innovatie* (cpi) en *Opleidingsscholen in het primair onderwijs*. Het integreren van deze contexten in het onderwijs stelt andere vragen aan de professionaliteit en de didactisch innovatieve bekwaamheden van docenten. Hier wordt bij docententeams een beroep gedaan op inventiviteit in de ontwikkeling van andere dan klassieke vormen van onderwijs en toetsing.

Centres of Expertise kenmerken zich vanuit hun expliciete opdracht vanuit landelijke Human Capital agenda's eigenstandig om waarde te creëren voor het onderwijs met praktijkgericht onderzoek. Hierin trekken overheid, beroepsonderwijs, kennisinstellingen en bedrijfsleven vanuit een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid blijvend als partners op. De ontwikkelingen die hierboven besproken worden sluiten bovendien aan bij door de overheid en bedrijfsleven gestimuleerde ontwikkeling naar meer flexibilisering in het bachelor-, AD en masteronderwijs. Flexibilisering is één van de belangrijke strategische projecten van Fontys voor de komende jaren.

“

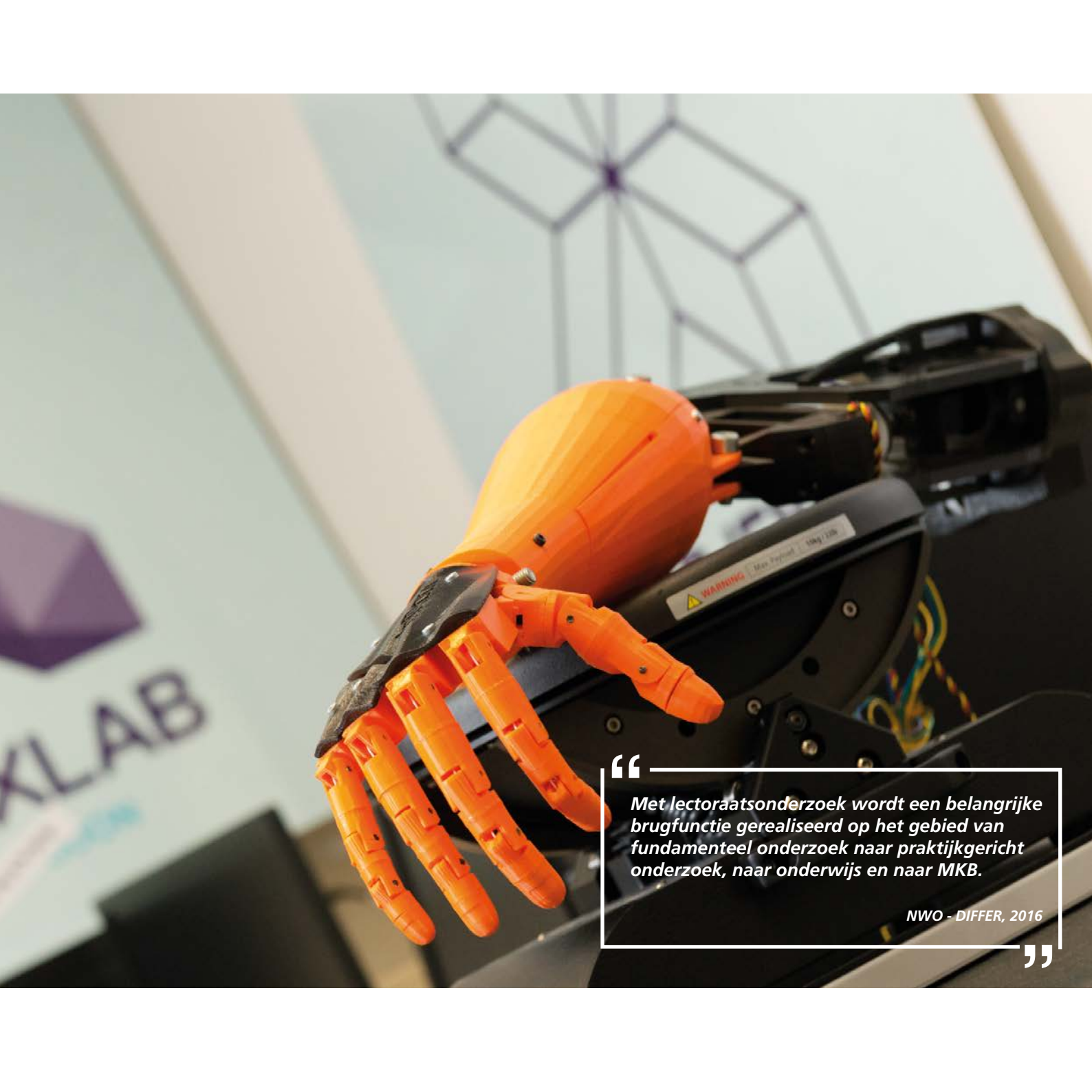
In professionele leergemeenschappen werken studenten, docenten en werkveld aan innovaties in de beroepspraktijk.

Mariëlle Taks, 2016

”

³ *Groei door aandacht en uitdaging*, Kritische Reflectie Fontys Hogescholen, februari 2013.

“

Met lectoraatsonderzoek wordt een belangrijke brugfunctie gerealiseerd op het gebied van fundamenteel onderzoek naar praktijkgericht onderzoek, naar onderwijs en naar MKB.

NWO - DIFFER, 2016

”

EIGENAARSCHAP ONDERZOEK BIJ INSTITUTEN

Fontys hecht eraan het eigenaarschap van het praktijkgericht onderzoek dicht bij het primair onderwijsproces in de instituten te leggen. De directeur van een instituut is verantwoordelijk voor onderwijs en onderzoek en dus ook voor de onderzoeksagenda van het instituut. De verantwoording over de besteding van middelen en de uitvoering van de onderzoeksagenda van een instituut zijn onderdeel van het managementcontract tussen directeur en College van Bestuur. In de onderzoeksagenda van een instituut worden de visie en de strategie op onderzoek beschreven in relatie tot professionalisering, onderwijs, betekenis voor de beroepspraktijk.

Daarin is de positionering in de interne infrastructuur met andere instituten en de eerder genoemde verankering in regionale, nationale en internationale netwerken een belangrijke ambitie. Langs deze weg wordt het onderzoeksportfolio van de instituten en Fontys als kennisinstelling kwalitatief en kwantitatief samengesteld. Het onderzoek wordt op zo'n manier verbonden met het onderwijs, zoals dat het beste past bij het karakter van de opleidingen en het werkveld waarvoor zij opleiden. De inzet van lectoren, het onderzoek door en met docenten, promovendi en studenten, en de kwaliteitsborging van het onderzoek zijn daar expliciet onderdeel van. Onderzoekers en docenten zijn samen verantwoordelijk voor het brengen van kennis uit onderzoek naar het onderwijs.

LECTOREN EN DOCENTEN

Lectoren en docentonderzoekers zijn belangrijk in het verrijken van de leeromgeving van opleidingen door middel van praktijkgericht onderzoek. Dat doen zij door met elkaar de kwaliteit te bewaken van die onderdelen van het onderwijs die zijn gericht op het vergroten van het onderzoekend vermogen van studenten. De lector is een nationaal en internationaal erkende expert op de inhoudsthema's van opleidingen en heeft een adviserende rol ten aanzien van het curriculum van de opleidingen in het instituut. De lector bewaakt met de docenten de inhoudelijke borging van onderzoek, onder andere via leerlijnen onderzoek in de curricula van de opleidingen.

Lectoren zijn intermediair en facilitator in het betrekken van externe netwerken in onderzoek en het verwerven van onderzoeksopdrachten, die verbonden zijn met maatschappelijke vraagstukken of onderzoeksvragen in het werkveld. Van de lector wordt verwacht, dat deze vanuit zijn of haar netwerk de verbinding met de beroeps- en kennisomgeving op het goede niveau kan bewerkstelligen.

Docenten worden in toenemende mate bevraagd op hún onderzoekend vermogen en de bekwaamheden om onderzoek zelf uit te voeren en studenten hierin te begeleiden, bijvoorbeeld in de contexten die hiervoor werden beschreven. Lectoren en gepromoveerde docenten / onderzoekers begeleiden en professionaliseren docenten, promovendi en studenten in het uitvoeren van onderzoek en dragen zorg voor de kwaliteitsborging van het onderzoek dat wordt uitgevoerd. Lectoren worden in staat gesteld om docentonderzoekers aan zich te binden op de onderzoeklijnen die een instituut tot haar onderzoeksagenda rekent waarmee een belangrijke basis wordt mogelijk gelegd voor de innovatie van de curricula van opleidingen.

KWALITEIT VAN ONDERZOEK

Onderzoek zal te allen tijde voldoen aan geldende ethische en methodologische onderzoekstandaarden verbonden met de beroepscontext. Fontys vindt het belangrijk dat er voor onderzoekers ruimte is om, passend bij het (vak)domein van onderzoek, ook eigen benaderingen en gewoontes te gebruiken. De 'Gedragscode onderzoek in het hbo' wordt daarin vanzelfsprekend als handelings- en verantwoordingsprotocol gebruikt.

Aan de ethische reflectie op het onderwerp en de uitvoering van onderzoek wordt door Fontys veel waarde toegekend. Van de onderzoekers (lectoren, docentonderzoekers én studenten) wordt daarom verwacht dat zij aan dit aspect van onderzoek expliciet aandacht geven, zowel in het onderzoeksplan als in de reflectie op de uitvoering van het onderzoek. Het is een belangrijke opdracht voor onderzoekers om zelf sturing te geven aan het proces van valorisatie en aan te geven wat relevante indicatoren zijn om dit te beoordelen. Fontys moedigt onderzoekers aan om hierbij ook kennis te nemen en gebruik te maken van internationale best practices.

Het College van Bestuur van Fontys heeft het formele beheer en de verantwoording van de kwaliteitsborging over het onderzoeksportfolio van de instituten. Oprichting van lectoraten en aanstellen van lectoren behoeft de goedkeuring van het College van Bestuur. Dat is geborgd in de procedures voor het oprichten van een lectoraat en het aanstellen van lectoren. Het College van Bestuur wordt hierin inhoudelijk en procedureel geadviseerd door de commissie Lectoren & Lectoraten. In dit advies worden de doelstellingen van de vigerende onderzoeksagenda betrokken.

De kaders, die moeten bijdragen aan het borgen van de kwaliteit van onderzoek, worden op instellingsniveau door het College van Bestuur vastgesteld. Fontys volgt hierin het Brancheprotocol Kwaliteit Onderzoek (BKO 2016-2022) van de Vereniging Hogescholen en heeft dit vertaald naar een systeem dat past bij de positionering van het onderzoek, zoals in deze beleidsagenda is beschreven. Fontys doet dit door binnen de vijf landelijke (BKO-) standaarden haar eigen indicatoren te formuleren. Deze werkwijze maakt het mogelijk om het onderzoekend vermogen op het individuele niveau van de onderzoeker (docent en student), het niveau van de onderzoeksgroep of lectoraat, het instituut en ten slotte de hogeschool te versterken en te evalueren. Het kwaliteitszorgsysteem is zo ingericht, dat het recht doet aan die eigen verantwoordelijkheid van onderzoekers in de borging van de kwaliteit van het onderzoek. Hierin wordt door Fontys veel waarde toegekend aan het instrument van peer review. Het kwaliteitssysteem van Fontys vormt het kader van waaruit de instituten de borging van de kwaliteit van het onderzoek vertalen naar de eigen organisatie met behulp van het instrumentarium dat in samenwerking met centrale diensten is ontwikkeld.

ONDERZOEK VAN ONDERWIJS EN ONDERZOEK IN EEN OPEN KENNISCENTRUM PRIMAIR PROCES

Fontys is in haar onderwijs en onderzoek gericht op het verwezenlijken van een uitdagende en prikkelende leeromgeving voor studenten. Naast bestendiging van het bestaande is Fontys als kennisinstelling steeds op zoek naar nieuwe methoden van onderwijs en onderzoek. Er worden bijvoorbeeld instrumenten en interventies ontwikkeld en ingezet om het studiesucces van studenten te vergroten, de flexibiliteit van het onderwijs te vergroten, de impact van onderzoek te versterken. Professionele werkplaatsen of vergelijkbare leer- en onderzoeksomgevingen worden ingericht in de context van de beroepspraktijk. Strategische programma's op onderwijs en onderzoek zullen daarom zowel vanuit de uitvoering als vanuit de theorievorming onderzoeksvraagstukken oproepen.

Door de ontwikkeling en inrichting van een Open Kenniscentrum Primair Proces, in de vorm van een onderzoeksprogramma, zal er onderzoek worden gedaan naar de (nieuwe) praktijken van onderwijs en onderzoek van Fontys zelf. De onderwerpen van onderzoek in het onderzoeksprogramma van Open Kenniscentrum Primair Proces zijn opgehaald in de instituten of verbonden met gesignaleerde maatschappelijke ontwikkelingen of worden vanuit de praktijk van het hbo onderwijs en hbo onderzoek aangedragen. De aard van de onderzoeken kan velerlei zijn: nulmetingen, effectonderzoek, literatuuronderzoek et cetera. Er zal sprake zijn van een permanent centrum met een wisselende actuele onderzoeksagenda.

Door *evidence based* kennis over wat wel of niet werkt structureel bij elkaar te brengen, worden opleidingen en instituten geholpen om de juiste keuzes op het gebied van onderwijs en onderzoek te maken.

BELEIDSDOELSTELLINGEN PRAKTIJKGERICHT ONDERZOEK 2016-2020

Met Fontys Focus Onderzoek investeert de hogeschool in drie doelstellingen:

A. Vanuit de gezamenlijke kenniskracht wordt het profiel van Fontys als kennisinstelling zichtbaar gemaakt door Fontys-brede zwaartepunten

- Fontys participeert vanuit dit profiel in iedere Fontysregio in relevante bestuursorganen en netwerken.
- In samenwerking met interne en externe partners worden onderzoeksprojecten ingericht en langs deze weg wordt werk gemaakt van valorisatie van onderzoeksresultaten.
- Internationale samenwerking op het gebied van onderzoek (en onderwijs) wordt gezocht via strategische internationale samenwerkingsverbanden.
- Onderzoeksplannen van en tussen instituten worden op domeinniveau afgestemd.

B. Versterking van de onderzoeksfunctie

- In 2020 wordt 10% van de instituutsmiddelen ingezet voor praktijkgericht onderzoek. Het interne en externe debat over de uitwerking van deze doelstelling wordt door ieder instituut verbonden met de eigen onderzoeksvisie en onderzoeksagenda.
- Geïnvesteed wordt in open acces tot onderzoeksresultaten en van kennisplatforms.
- Ieder instituut heeft één of meerdere robuuste onderzoeksgroepen /lectoraten met meerdere (docent-) onderzoekers en/of participeert in minimaal één instituut-overstijgend onderzoek. Lectoren zijn leading in het initiëren en uitvoeren van onderzoek.
- Elke opleiding kent een samenwerking tussen onderwijs, onderzoek en werkveld, zoals een professionele werkplaats, dan wel andersoortig centrum van onderzoek in samenwerking met het werkveld.

C. Onderzoek van onderwijs en praktijkgericht onderzoek

- Er wordt een Open Kenniscentrum Primair Proces opgezet waarin practice based evidence onderzoek wordt uitgevoerd naar bestaande onderwijs- en onderzoekspraktijk van Fontys op basis van een korte- en langetermijn onderzoeksagenda. Studenten worden betrokken bij het opstellen van het onderzoeksprogramma en kunnen naast onderzoekers vanuit de instituten in het onderzoek participeren.
- Strategische programma's op het gebied van onderwijs en onderzoek, zoals flexibilisering, digitalisering, professionele werkplaatsen, kwaliteitsportfolio en evaluatie onderzoek hebben standaard een onderzoeksparagraaf die gericht is op evalueren, onderbouwen en valideren.

BRONNEN

- Advies Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel*, Ministerie OCW, 2010.
- Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022*, Vereniging Hogescholen, 2015.
- Fontys Focus 2020*, Fontys Hogescholen, 2016.
- Fontys Onderzoeksambities 2011-2015*, Fontys, 2011.
- Fontys in het regionale innovatie-ecosysteem deel I en II*, interne notitie Fontys Hogescholen, 2015.
- Groei door aandacht en uitdaging*, Kritische Reflectie Fontys Hogescholen, 2013
- #hbo 2025, Wendbaar & Weerbaar*, Vereniging Hogescholen, 2015.
- Human Capital voor de Topsectoren van Nederland, Roadmap 2016-2020*, www.hcatopsectoren.nl, 2016.
- Onderzoek met Impact*, Vereniging Hogescholen, 2016 Platform Bètatechniek, www.platformbetatechniek.nl, 2015.
- Praktijkgericht onderzoek bij hogescholen, feiten en cijfers*, De Jonge, J, Rathenau Instituut, 2016.
- Profilering Zwaartepuntvorming Fontys Hogescholen*, Dienst Onderwijs & Onderzoek 2016.
- Strategie Hoger Onderwijs*, Te Winkel, W., Juist, N., 2012.
- Stand van zaken praktijkgericht Onderzoek Fontys Hogescholen*, interne notitie Fontys Hogescholen, 2015.
- Valorisatie: onderzoekers doen al veel meer dan ze denken*, Rathenau Instituut, 2016.

Een overzicht van de belangrijkste aan onderzoek gerelateerde begrippen en hun definities wordt digitaal gepubliceerd en beoogt bij te dragen aan gemeenschappelijke begripsvorming binnen Fontys. Dit is een overzicht dat regelmatig zal worden geactualiseerd.